

Vilken lag är tillämplig? - Rumänien

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1 Rättskällor
 - 1.1 Autonoma nationella regler
 - 1.2 Multilaterala konventioner
 - 1.3 Viktiga bilaterala konventioner
- 2 Tillämpning av lagvalsreglerna
 - 2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio
 - 2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)
 - 2.3 Ändring i anknytning
 - 2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)
 - 2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt
- 3 Lagvalsregler
 - 3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter
 - 3.2 Utomobligatoriska förpliktelser
 - 3.3 Personalstatut
 - 3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption
 - 3.4.1 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn
 - 3.4.2 Adoption
 - 3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet
 - 3.5.1 Äktenskap
 - 3.5.2 Ogifta/sammanboende par samt partnerskap
 - 3.5.3 Äktenskapsskillnad och separation
 - 3.5.4 Underhållsskyldighet
 - 3.6 Makars förmögenhetsförhållanden
 - 3.7 Arv och testamente
 - 3.8 Sakrätt
 - 3.9 Insolvens

1 Rättskällor

1.1 Autonoma nationella regler

De nationella källorna för Rumäniens internationella privaträtt är landets konstitution, avsnitt VII i civillagen och civilprocesslagen samt olika speciallagar som gäller internationell privaträtt i samband med utländska medborgare, företag, handelsregistret eller medborgarskap.

1.2 Multilaterala konventioner

Konventioner från Haagkonferensen för internationell privaträtt på följande områden: civilprocessen, slopande av kravet på legalisering av handlingar, delgivning av handlingar, bevisupptagning, tillgång till rättslig prövning, civila aspekter på internationella bortföranden av barn, skydd av barn, adoption, val av domstol och underhållsskyldighet.

Europarådets konventioner på följande områden: kommersiella skiljedomsförfaranden, erkännande och tillämpning av domar i ärenden som rör vårdnad om barn, upplysningar om innehållet i utländsk rätt, adoption, utomäktenskapliga barns rättsliga ställning samt medborgarskap.

FN:s konventioner på följande områden: kvinnors och barns rättigheter, indrivning av underhållsbidrag i utlandet, skiljedomsförfaranden, immunitet, transporter, immaterialrätt, utomobligatoriskt ansvar, ansvarighet för skada orsakad av förorening, ombordstigning, preskriptionsfrister och avtal om köp av varor.

1.3 Viktiga bilaterala konventioner

Rumänien har slutit avtal om rättslig hjälp i privaträttsliga mål med följande länder: Albanien, Algeriet, Belgien, Bulgarien, Egypten, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Frankrike, Grekland, Italien, Kina, Kuba, Marocko, Moldavien, Mongoliet, Polen, Ryssland, Serbien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien och Nordirland, Sydkorea, Syrien, Tjeckien, Tunisien, Turkiet, Ukraina, Ungern och Österrike.

2 Tillämpning av lagvalsreglerna

En domstol kan på eget initiativ besluta att utländsk lag ska tillämpas på mellanhavanden mellan två individer med internationella inslag. Även den berörda parten har rätt att begära detta.

När de rumänska lagvalsreglerna omfattar en hänvisning till utländsk lag, kan en domstol på eget initiativ föreslå att den utländska lagen i fråga ska tillämpas och låta de berörda parterna uttala sig om detta. En berörd part har också rätt att begära att en utländsk lag ska tillämpas av domstolen, i enlighet med principen om tillgänglighet.

2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio

Vid återförvisning till utländsk lagstiftning avses följande: det andra landets materiella lagstiftning (inbegripet lagvalsregler) – såvida parterna själva inte har valt att tillämpa en viss utländsk lag – utländsk lagstiftning som är tillämplig på rättshandlingars form och avtalsförpliktelser samt andra särskilda omständigheter som regleras av internationella konventioner i vilka Rumänien är part, antingen genom EU-rätten eller genom landets lag.

Om en utländsk lag i sin tur föreskriver att rumänsk lag eller ett annat lands lagstiftning ska tillämpas, ska rumänsk lag tillämpas, såvida inget annat uttryckligen har begärts.

Se artiklarna 2559 och 2560 i civillagen.

2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)

Vid återförvisning till utländsk lagstiftning avses följande: det andra landets materiella lagstiftning (inbegripet lagvalsregler) – såvida parterna själva inte har valt att tillämpa en viss utländsk lag – utländsk lagstiftning som är tillämplig på rättshandlingars form och avtalsförpliktelser samt andra särskilda omständigheter som regleras av internationella konventioner i vilka Rumänien är part, antingen genom EU-rätten eller genom landets lag.

Om en utländsk lag i sin tur föreskriver att rumänsk lag eller ett annat lands lagstiftning ska tillämpas, ska rumänsk lag tillämpas, såvida inget annat uttryckligen har begärts.

Se artiklarna 2559 och 2560 i civillagen.

2.3 Ändring i anknytning

Exempel på fall där den ursprungliga lagstiftningen alltid ska tillämpas även om anknytningen ändras: tillämplig lag i fråga om senaste medborgarskap (vid beslut om dödförklaring, tredskodom eller försvinnande), den lag som vid ett barns födelse reglerar effekterna av äktenskapet mellan barnets föräldrar (vid fastställande av släktskap för barn som föds inom äktenskapet), den nationella lag som gäller för ett barn från dess födelse (vid fastställande av släktskap för barn som föds utanför äktenskapet).

Exempel på fall där den ursprungliga lagstiftningen har företräde framför den därefter tillämpliga lagstiftningen, även om anknytningen ändras: lagen i det land varifrån egendom har skickats (när egendom ska transporteras via fartyg), den lag som gäller för en part som ska utföra den prestation som är karaktäristisk för ett avtal (vid fastställande av närmaste anknytning i samband med avtal).

Exempel på fall där varken den ursprungliga eller den därefter tillämpliga lagstiftningen ska tillämpas vid en ändring i anknytningen: lagen på den plats där fast egendom befinner sig när den rättsliga omständighet som ger upphov till eller upphäver en rättighet inträffar (vid fastställande, överföring eller upphävande av sakrätt), lagen på den plats där underrättelse skickas ut vid tidpunkten för underrättelse (i fråga om lös egendom som tidigare flyttats eller som senare ska flyttas till ett annat land), lagen i det land där egendomen finns när ägandeförhållandet inleds eller dit den har flyttats (hävd).

Exempel på fall där den fördelaktigare lagen gäller i händelse av ändring i anknytningen: i fråga om myndighetsålder vid ändring av medborgarskap, vid fastställande av släktskapsförhållanden för ett barn som har fötts utanför äktenskapet (och som har två medborgarskap vid födseln).

2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)

Utländsk lag gäller inte om den är oförenlig med rättsordningen enligt Rumäniens internationella privaträtt (t.ex. om den leder till ett resultat som strider mot grundläggande principer i rumänsk lag eller i EU-rätten eller mot de grundläggande mänskliga rättigheterna) eller om den utländska lagen i fråga har blivit tillämplig genom ett brott mot den rumänska lagen. Om utländsk lag inte tillämpas ska rumänsk lag tillämpas.

I undantagsfall kan det hända att den tillämpliga lagen enligt de nationella reglerna för internationell privaträtt inte tillämpas. Detta är fallet när mellanhavandena i fråga har en mycket avlägsen koppling till denna lag. I sådana fall tillämpas i stället den lag som har närmast koppling till mellanhavandena.

De obligatoriska rumänska lagbestämmelserna för att reglera mellanhavanden med internationella inslag ska ges företräde. Obligatoriska bestämmelser i ett annat lands lag kan också tillämpas direkt för att reglera mellanhavanden med internationella inslag när mellanhavandena i fråga har en nära anknytning till detta lands lag och parternas rättmätiga intressen gör detta nödvändigt.

Se artiklarna 2564 och 2566 i civillagen.

2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt

Innehållet i utländsk rätt fastställs av domstolen med hjälp av information från de statliga organ som stiftade lagen, i form av ett expertutlåtande eller i annan lämplig form. En part som åberopar en utländsk lag kan bli skyldig att tillhandahålla bevis för den utländska lagstiftningens innehåll.

Se artikel 2562 i civillagen, artikel 30 i lag nr 189/2003 om internationell rättslig hjälp i mål på privaträttens område, den europeiska konventionen angående upplysningar om innehållet i utländsk rätt (London, 1968) samt de bilaterala avtal som slutits med de länder som avses i punkt 1.3.

3 Lagvalsregler

3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter

Innehållet i en rättshandling fastställs i enlighet med den lagstiftning som valts av parterna eller av den som utfört handlingen. Parterna kan välja vilken lag som ska tillämpas på hela eller bara en del av en rättshandling.

Om inget sådant val görs tillämpas lagen i det land till vilket den rättsliga handlingen har närmast anknytning (dvs. det land där den part som ska utföra den prestation som är karaktäristisk för ett avtal eller den som utför rättshandlingen har sin hemvist eller sitt registrerade säte när handlingen utförs). Om denna lag inte kan fastställas gäller lagstiftningen på den plats där den rättsliga handlingen utfördes.

De formella kraven för en rättshandling fastställs med hjälp av den lag som reglerar dess innehåll. Handlingen betraktas som giltig om den uppfyller de villkor som fastställts i en av följande lagar: lagen där handlingen upprättades, den lag som gäller i fråga om medborgarskap eller hemvist för den person som har godkänt handlingen eller tillämplig lag enligt den internationella privaträtt som gäller för den myndighet som kontrollerar rättshandlingens giltighet.

När det gäller avtalsförpliktelser fastställs tillämplig lag i enlighet med EU-rätten. I fall som inte omfattas av denna gäller i stället de inhemska bestämmelserna för vilken lag som ska tillämpas på rättshandlingen i fråga, såvida inget annat har fastställts i internationella konventioner eller särskilda bestämmelser.

Se artiklarna 2640–2646 i civillagen.

3.2 Utomobligatoriska förpliktelser

För utomobligatoriska förpliktelser fastställs tillämplig lag i enlighet med EU-rätten. I fall som inte omfattas av denna gäller i stället den lag som reglerar innehållet i parternas tidigare mellanhavanden, såvida inget annat har fastställts i internationella konventioner eller särskilda bestämmelser.

Skadeståndskrav på grund av kränkning av den personliga integriteten eller rättigheter i samband med personlighetsskydd regleras av en av följande lagar: lagen i det land där den skadelidande parten har sin hemvist, lagen i det land där skadan uppstod eller lagen i det land där den person som orsakat skadan har sin hemvist eller sitt registrerade säte. Den skadelidande parten väljer själv vilken av dessa lagar som ska tillämpas.

Rätten att gå i svaromål i samband med brott mot personlighetsskyddet regleras enligt lagen i det land där publikationen skedde eller där programmet sändes.

Se artiklarna 2641 och 2642 i civillagen.

3.3 Personalstatut

En individs namn regleras av hans eller hennes nationella lagstiftning. Val av ett nyfött barns namn regleras antingen av lagstiftningen i det land där båda föräldrarna och barnet är medborgare eller av lagstiftningen i det land där barnet föddes och har varit bosatt sedan födseln. Föräldrarna väljer själva vilken lag som ska tillämpas.

En individs hemvist regleras i nationell lagstiftning.

Individens civilstånd och rättsliga handlingsförmåga regleras också av deras nationella lagstiftning. Särskilda fall av bristande rättslig handlingsförmåga i samband med ett specifikt mellanhavande regleras av den lag som är tillämplig på mellanhavandet i fråga. Början och upphävande vad gäller personlighetsskydd fastställs enligt varje individs nationella lagstiftning.

Vård av en individ med fullständig rättslig handlingsförmåga regleras i enlighet med lagen i det land där personen i fråga har sin hemvist när förmyndarskapet inrättas eller när andra skyddsåtgärder inleds.

Se artiklarna 2570, 2572–2576 och 2578–2579 i civillagen.

3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption

3.4.1 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn

Släktskap i fråga om ett barn som har fötts inom äktenskapet fastställs i enlighet med den lag som styr de allmänna effekterna av föräldrarnas äktenskap vid barnets födelse. Om föräldrarnas äktenskap upphävs eller upplöses före barnets födelse ska den lag som gällde då äktenskapet upphävdes/upplöstes tillämpas. Det gäller också i fall när faderskap till ett barn som fötts inom äktenskapet bestrids samt vid val av barnets namn.

Släktskap i fråga om barn som föds utanför äktenskapet fastställs i enlighet med den lag som varit barnets nationella lag sedan födelsen och som reglerar erkännande av släktskap och dess effekter samt invändning mot erkännande av släktskap. Om barnet har fler än ett medborgarskap utöver rumänskt medborgarskap tillämpas den lag i fråga om medborgarskap som är mest fördelaktig för barnet.

Se artiklarna 2603–2606 i civillagen.

3.4.2 Adoption

De materiella villkor som ska uppfyllas för att en adoption ska kunna genomföras fastställs i enlighet med adoptivföräldrarnas och det adopterade barnets nationella lagstiftningar. Alla obligatoriska villkor i båda systemen måste också uppfyllas, i enlighet med vad som fastställs i de två nationella lagstiftningarna. De materiella villkor som gäller när makar adopterar tillsammans, eller när en make adopterar den andra makens barn, fastställs i enlighet med den lag som reglerar de allmänna effekterna av äktenskap.

Effekterna av adoption, förhållandena mellan adoptivföräldern och det adopterade barnet och upphävande av adoption regleras av adoptivföräldrarnas nationella lagstiftning eller, om båda makarna är adoptivföräldrar, av den lag som reglerar de allmänna effekterna av äktenskap.

Adoptionens form regleras av lagen i det land där adoptionen genomförs.

Se artiklarna 2607–2610 i civillagen.

3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet

3.5.1 Äktenskap

De materiella villkor som måste uppfyllas för att äktenskap ska kunna ingås fastställs i enlighet med den nationella lagstiftning som gäller för var och en av makarna då äktenskapet ingås.

Äktenskapets form fastställs i enlighet med lagstiftningen i det land där äktenskapet ingås.

Samma lag som reglerar de rättsliga kraven för ingående av äktenskap gäller också för ogiltigförklarande av äktenskap och effekterna av ogiltigförklarandet.

Äktenskapets allmänna effekter regleras av lagen på den plats där makarna har sin hemvist, och i avsaknad av gemensam hemvist, av lagen på den plats där båda makar är medborgare. Om makarna inte har samma medborgarskap tillämpas lagen i det land där äktenskapet ingicks.

Se artiklarna 2585–2589 i civillagen.

3.5.2 Ogifta/sammanboende par samt partnerskap

3.5.3 Äktenskapsskillnad och separation

Rumänien tillämpar Rom III-förordningen.

Enligt den nationella lagstiftningen får makar upprätta avtal om vilken av följande lagar som ska tillämpas på äktenskapsskillnaden: lagen i det land där makarna har sin gemensamma hemvist när de sluter avtalet om vilken lag som ska tillämpas, lagen i det land där makarna senast hade gemensam hemvist om minst en av dem fortfarande bor där när de sluter avtalet om vilken lag som ska tillämpas, lagen i ett land där minst en av makarna är medborgare, lagen i ett land där makarna har varit bosatta i minst tre år eller rumänsk lag.

Makarnas avtal om vilken lag som ska tillämpas på deras äktenskapsskillnad kan upprättas eller ändras senast den dag då talan väcks hos den myndighet som ska fatta beslut i ärendet. Domstolen ska emellertid senast vid den första domstolsförhandling till vilken makarna kallats notera makarnas överenskommelse.

Om makarna inte själva beslutar vilken lag som ska tillämpas på äktenskapsskillnaden är följande lag tillämplig: lagen i det land där makarna har gemensam hemvist när de lämnar in sin ansökan om äktenskapsskillnad, i avsaknad av gemensam hemvist, lagen i det land där makarna senast hade gemensam hemvist om minst en av makarna har sin hemvist där när ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in, i annat fall, lagen i det land där makarna har gemensamt medborgarskap när de ansöker om äktenskapsskillnad, om makarna inte har gemensamt medborgarskap, lagen i det land där makarna senast hade gemensamt medborgarskap om minst en av dem fortfarande är medborgare där när ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in. I alla andra fall tillämpas Rumäniens lagstiftning.

I händelse av hemskillnad tillämpas samma lag som för äktenskapsskillnad.

Se artiklarna 2597–2602 i civillagen.

3.5.4 Underhållsskyldighet

Den lag som gäller för underhållsskyldighet fastställs i enlighet med bestämmelserna i EU-rätten (artikel 2612 i civillagen).

3.6 Makars förmögenhetsförhållanden

Makarna väljer själva vilken lag som ska gälla för deras personliga förhållanden (lagen där en av makarna har sin hemvist när valet görs, den lag som reglerar medborgarskap för en av makarna när valet görs eller lagen på den plats där makarna har sin första gemensamma hemvist efter äktenskapets ingående). Denna lag reglerar offentliggörande och verkställande gentemot tredje part samt, eventuellt i samverkan med lagstiftningen på den plats där valet görs, formaliteterna för makarnas val av tillämplig lagstiftning.

En överenskommelse om tillämplig lagstiftning kan upprättas före äktenskapets ingående, när äktenskapet ingås eller under äktenskapet.

De formella kraven fastställs antingen i den lag som makarna valt att tillämpa på sina personliga förhållanden eller i den lag som gäller på den plats där makarnas överenskommelse om tillämplig lagstiftning upprättades. Om makarna inte har valt vilken lagstiftning som ska tillämpas på deras personliga förhållanden tillämpas den lag som reglerar äktenskapets allmänna effekter.

Se artiklarna 2590–2596 i civillagen.

3.7 Arv och testamente

Rumänien tillämpar förordning (EU) nr 650/2012.

Enligt den nationella lagstiftningen ska lagen i det land där den avlidne hade sin hemvist vid tiden för dödsfallet tillämpas på arvet.

En individ kan också välja att tillämpa de arvsrättsliga bestämmelserna i det land där han eller hon är medborgare. Om ett aktivt val av tillämplig lagstiftning har gjorts, reglerar den valda lagstiftningen frågor som har att göra med huruvida förklaringen om val av tillämplig lagstiftning ska anses föreligga och vara giltig.

Upprättande, ändring eller upphävande av ett testamente ska anses giltigt om handlingen uppfyller de formella krav som gäller, antingen när den upprättas, ändras eller upphävs eller när arvlåtaren avlider, i enlighet med en av följande lagar: arvlåtarens nationella lagstiftning, lagen där denna hade sin hemvist, lagen där handlingen upprättades, ändrades eller upphävdes, lagen där den fasta egendomen finns eller den lag som tillämpas av den domstol eller det organ som hanterar förfarandet för överlåtande av de ärvda tillgångarna.

Om det i enlighet med den tillämpliga arvslagen fastställs att en arvinge saknas ska egendom som befinner sig på rumänskt territorium tillfalla rumänska staten, i enlighet med den rumänska lagen om tilldelning av egendom när arvinge saknas.

Se artiklarna 2633–2636 i civillagen.

3.8 Sakrätt

Den lag som gäller på platsen där egendomen befinner sig (*lex rei sitae*) reglerar följande frågor: innehav, äganderätt och annan sakrätt vad gäller egendom, (när ägandet påbörjas) hävd, (när den rättsliga omständighet som ger upphov till, ändrar eller upphäver denna rättighet inträffar) fastställande, överföring eller upphävande av sakrätt gällande en egendom som har flyttats, (när ett pantbrev för lös egendom har upprättats) villkoren för giltighet, offentliggörande och effekter i fråga om pantbrev för lös egendom, former för underrättelse och förvärvade rättigheter i fråga om lös egendom, samt (när stöld/export inträffar eller när krav i fråga om detta görs) krav i fråga om stulen eller olagligt exporterad egendom.

Egendom som befinner sig i transit regleras av lagen i det land varifrån det skickades.

Fastställande, överföring eller upphävande av sakrätt som gäller ett transportmedel regleras av följande lagstiftning: lagen i det land vars flagg ett fartyg för eller lagen i det land där ett luftfartyg är registrerat, eller den lag som är tillämplig på transportföretagets organisationsform när arvet gäller järnvägs- eller vägfordon.

Utfärdande av aktier eller obligationer, registrerade på person eller utställda till innehavaren, ska göras enligt den lag som är tillämplig på den utfärdande juridiska personens organisationsform.

Inrättande, innehåll och giltighetstid vad gäller upphovsrätt för immaterialrättsligt material regleras enligt lagen i det land där materialet först offentliggjordes.

Inrättande, innehåll och giltighetstid för industriell äganderätt regleras enligt lagen i det land där deponeringen eller registreringen gjordes eller där ansökan om deponering eller registrering lämnades in.

Se artiklarna 2613–2632 i civillagen.

3.9 Insolvens

Bestämmelser om tillämplig lag återfinns i lag nr 85/2014 om insolvens och förfaranden för att förebygga insolvens, som underlättar tillämpningen av förordning (EG) nr 1346/2000.

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 13/04/2018